

El Pascol

Caldes de Montbui

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Muntanya del Farell, a la capçalera de la riera de Codonys
Emplaçament Carretera de Caldes a Sant Sebastià de Montjamor, i un cop arribats al pk 2,3 trencar a mà esquerra
Alçada: 339

Coordenades:

Latitud: 41.64152
Longitud: 2.14066
UTM Est (X): 428433
UTM Nord (Y): 4610332

Classificació

Número de fitxa 08033 - 103
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Popular
Segle XVII
Any 1648
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: la part més antiga de la casa està en desús
Protecció Legal
Observacions protecció: Pla d'Ordenació Urbanística Municipal
Número inventari Sí (IPA 34679)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 001900DG31B106
Fitxes associades:

[Ermita de Sant Martí de Rovinyó](#)

Descripció

Masia de planta rectangular que consta de planta baixa, pis i golfes, amb la coberta a dues aigües, desaiguant cap a les façanes laterals. Construïda amb teula àrab, les teules estan disposades a llista per canal (la disposició dels cabirons és perpendicular al pla de la façana principal). El carener és perpendicular a la façana principal que està orientada a l'est. Les obertures més importants es troben a la façana principal i el seu perímetre està resseguit per pedres carejades o carreus de major magnitud que els emprats a la paret. L'acabat de tota la masia és amb pedra vista. El pendent de la coberta oscil·la al voltant del 30 %.

En aquesta masia s'observen les diferents etapes de creixement; adaptant-se i interrelacionant-se per tal de constituir la màxima unitat organitzativa. Així trobem una part de l'edifici, situat a la façana de ponent de planta rectangular, que consta de dos unitats volumètriques; la primera, de planta baixa, pis i golfes i més a l'esquerra, de planta baix i pis. La coberta és a una sola vessant per l'edifici més alt i a doble vessant per l'edifici més baix (amb la coberta orientada a mig dia més gran). Totes les obertures situades a la planta baixa estan col·locades en punts relativament alts de la façana, per permetre senzillament el pas de la llum del dia a l'interior de la casa. Són de petites dimensions i duen una reixa. Cal senyalar una espitllera disposada al tercer volum, just davant del safareig. Al segon pis, hi ha diverses obertures, en general disposen de carreus o pedra carejada que ressegueixen les finestres i la porta. Les finestres estaven tancades amb porticons de fusta enrasats al pla de façana, tot i que actualment, algunes d'aquestes no tenen cap mena de tancament. El ràfec de la coberta és constituït per una simple volada de totxo per suportar-ne les teules. Les golfes presenten obertures molt més petites, resseguides amb pedra.

Els tancaments de la masia són de pedra combinada amb argamassa amb vista a una resistència més alta. La pedra és austera, extreta directament de la naturalesa.

La façana principal es troba protegida per un seguit d'edificis annexes que juntament amb els dos portals d'accés a la masia, formen un pati interior: per la banda de migdia, una porxada amb arcs de mig punt realitzats amb maó i on modernament s'hi han col·locat uns pilars fets amb totxo i ciment, per evitar el seu enderroc. Davant de la façana principal, hi ha la portalada d'entrada, amb un carener i teuladeta o marquesina a doble vessant amb teula àrab; El portal està fet tot ell amb totxo i presenta un arc rebaixat. Conserva el portal de fusta amb un portó a la banda dreta. Al seu costat, un altre edifici annexa, gairebé enderroc; es tracta de les corts del bestiar. Encara s'observen les dues jàsseres perpendiculars separades per un peu dret que aguantaven la teulada. Resseguint les corts, tornem a trobar una segona portalada d'accés a la masia, exactament igual de la primera, tancant totalment el pati.

De la façana principal, cal destacar el portal adovellat no gaire alt, i la finestra resseguida tota ella amb pedra, amb el marc motllurat, i on a la llinda hi ha gravada l'any 1648. A l'esquerra de la finestra un antic rellotge de sol, del qual només queda la part de l'arrebossat i la marca del gnòmon que senyalava les hores. A la planta baixa, destaca a l'esquerra de la façana, un trull d'oli, integrat a la façana mateix, on encara hi ha part de l'estructura, una biga de fusta, part de la premsa (en ferro) i les pedres de grans dimensions, on s'hi observa el retall per encaixar-hi les diferents parts de fusta que no s'han conservat.

Observacions:

A la dreta de la porta adovellada hi ha un pou d'aigua adossat també a la façana, amb una coberta realitzada amb lloses de pedra de grans dimensions formant una teuladeta a doble vessant aguantada per unes bigues de fusta al seu interior i una llosa de pedra d'esmolet just per sota del carener, posada damunt dels pilars del pou. Les parets són fetes d'argamassa i pedra. S'observa la corriola i està tapat amb unes planxes de fusta. Al seu costat, adossat, un petit safareig fet amb un únic bloc de pedra.

Història

Moreu Rey (1962), troba referències documentades datades del segle XIII com a "Paschal"; del 1353 es troba anomenat ja "Mas Pasqual"; entre el segle XV, a partir de 1400 es troba anomenat com a "manso Paschual", "Mas Pescual de Rovyno", manso Paschual de Valle de Rovinyo. En la documentació posterior entre els segles XVI i XIX se segueix escrivint "Mas Pasqual de Rovinyó", "Mas Pasqual", "Mas Pascual", "partida del Pasqual", etc., però oralment ja es devia pronunciar com ara, com ho demostren les referències sqq.: "Pascol (ap. 1434); "heretat del Pascol de R." 1607) "El Pascol" (segle XX).

Aquest mas era alou del monestir de Sant Cugat. Es troben referències escrites de que l'any 1400 Francesc Pascol es confesava "homo proprius solidus et affocatus dicti Monasterii". També se sap que l'any 1721 l'heretat comprenia 405 quarteres i lindava amb Vallgornera (la Torre Nova), a ponent amb el terme de Sentmenat i a tramuntana amb el Farell.

Pel que fa al llinatge es documenta el nom de Paschal de Rovinio (on "Paschal" és encara nom de baptisme) (1226); Berenguer P., que potser no és de la mateixa família (1242); "Petro Paschali" (1273); Arnau P. (1353); Joan P. de R. (1365); Francesc P. (1400); Jaume P. (1411); Pere P. de R. (1510, 1515); Vicenç P. de R. (1550, 1553); senyer en Antoni P. de R. (1563, 1594); Joan P. de R. (1605, 1631); Jaume P. de R. (1658); Emmanuel P. de R. (1703, 1772); Miquel P. de R. (1775, 1781); Martí P. de R. (1792). Se sap que l'any 1860 la casa havia estat propietat de Jaume Margenat, casat amb Maria, filla del mas Pascol.

Bibliografia

GENERALITAT DE CATALUNYA. (2008). Inventari del Patrimoni Cultural i Immobile de Catalunya. Caldes de Montbui (Vallès Oriental). Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Direcció General del Patrimoni Cultural. Servei d'Arqueologia i Paleontologia. Barcelona, maig de 2008.

MOREU-REY, E. (1962). La rodalia de Caldes de Montbui. Repertori històric de noms de lloc i de persona. Editorial Teide. Barcelona.

